

Naročnina za celo leto K 2.— — Posamezna številka velja 3 krajcarje. — Naročnina se tudi na pol leta plačuje in se mora poslati v naprej. Cena oznanil je za 1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—, $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—, $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—. — Pri večkratnem oznanilu je cena posebno znižana. — Za oznanila (inzerate) uredništvo in upravnništvo ni odgovorno. — Uredništvo in upravnništvo je v Ptujju v gledališkem posloppju. — Štajerc izhaja vsaki drugi petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. — Döpisi dobrodošli in še sprejemajo zastoj. — Rokopisi se ne vračajo in se morajo najdalje do pöndeljka pred izdajo dotične številke vposlati.

Štev. 9.

V Ptujju v nedeljo dne 30. aprila 1905.

VI. letnik.

Jož in beda v novi vinoreji!

Ko je pred večimi leti v naš vinorodni kraj trsna už priromala, smo sploh le malo čutili, kak težki boj bomo vinorejci proti temu mrčesu, kakor tudi proti drugim boleznim in nezgodam pri obnovitvi vinogradov skupno stoječih prikazni imeli. Mnogo vprašanj in sicer primerna podlaga, žlahtnih cepil, katere bi se strinjale, sorte, cepljenje, pokončevanje strupene rose, oidium (plesnoba), grozdni sukač, rumenica, obvarovanje od poznega mraza in proti toči, katere so bile poprej neznane, so se skoz učenost srečno rešile ali vsaj nekoliko rešitvi približale in je tudi trenutek prišel, s katerim so te prikazni končane. Dokazalo se pa je, da je vse to zmeta. Komaj, da smo si s silo zmožnost pridobili, naše nasprotnike nekoliko uničiti, prikazal se je novi sovražnik, kateri je drugače blagovit, ako ne pride v preveliki meri in to je dež, kateri skoz preveliko mokroto našim obnovljenim nasadom veliko škodo donaša in novo brambo zahteva. Škoda, katera je v novih trsnih nasadih vsled prevelike mokrote nastala, obstoji iz plazov ali melov kateri so po halozah in tudi v drugih krajih pretečeno jesen in letos meseca marca zelo žalostne razmere še bolj zvišali. Tudi v drugih vinorejskih krajih, kakor v Slov. goricah v okolici Maribora (levo dravsko obrežje) Ormož, Ljutomer in Radgona smo zapazili, da so enaki plazovi zdatno škodo povzročili. Število in razmerje plazov v novih nasadih kakor tudi že v starih, je v teh krajih sicer malo, ker večji del še niso imenovani vinski kraji na novo s trtami obsajeni in tudi lege niso tako nagnane, ali vendar moramo toliko ugled na to okoliše obrniti, ker se nevarnost za te nove trsne nasade zmi-

raj bolj bliža in raste. Koliko so časniki o obdelovanju deželnega zbora poročali, se je vendar sklenilo da se kulturni tehnik nastavi, kakor tudi, da se tistim, katerim so plazovi škodo napravili, podeli podpora in sicer 60% vseh stroškov, kateri bi vsled odstranjenja plazov nastali. Želimo toraj iz srca našim prizadetim v halozah, kakor tudi drugod kulturtehnično vodstvo in gmotno podporo, občutimo pa žalostno mačehno nazaj postavljanje še daljnih 30.000 hektarov sveta primernege za nove nasade in v obnovitvi stoječih vinorejskih krajev, kateri bi ne doprinesli nikakoršnih koristi, ako bi se nebi vpeljalo kulturtehnično vodstvo, ker je na tem celem površju še tudi veliko vprašanj za rešiti in sicer radi odpepljavanja vode, za obvarovanje preplavljenja veliko vrednih redilnih reči. Mi premisslujemo na pomoč z ozirom na zboljšanje tudi drugih vinorejskih okoliš, katera ni za odlagati, ker po dozrajnem načinu se ne more delati in bodo nekega dne novi nasadi, v katere se je skoraj zadnjo imetje porabilo, skoz naravno moč pokončani. Pri teh žalostnih razmerah je umevno, ako v občinstvu in v denarnih zavodih upanje za to reč zmiraj bolj peša. Po našem mnenju bi bilo podučevanje vinorejcev skoz praktično in kulturtehnično predavanje potrebno in sicer po obrazu od dežele začasno vpeljanih predavanj v trinaži za travnike. Občinstvo bi se moralo podučiti o potrebnem zasigurenju plazov in odnašanju zemlje, da bi zmožno bilo, to delo samo izpeljati in da bi po obnovitvi tisto stalno bilo. Upamo tudi, da se bodo tudi v drugih krajih dežele kulturtehnik nastavili v korist dozraj z raznimi neprijetnostmi bojevalne vinoreje, da bo ljubezen in zaupanje do tiste, kakor enkrat, oživela.

Več vinorejcev.

„Gospodar“ in njegove bedarije.

V zadnjem „Gospodarju“ se neka klerikalna šema zopet zaletava čez naše ptujske uradnike pri okrajnem glavarstvu, pri sodnji, pošti itd. Pisač teh bedarij gotovo nima mnogo opravila ali ga pa je njegovo navdušeno sovražstvo do vsega, kar je nemškega izvira, resnično že opravilo ob vsak drug posel in si mora svoj čas tratiti z hujskanjem bralcev klerikalnih cunj.

V svojem članku, katerega bedarije zamore le ponatisniti klerikalna cunja „Gospodar“ predbaciva ptujskim uradnikom, posebno pa okrajnemu glavarju, da nočejo uradovati v slovenskem jeziku. Ako si bi ta dopisun vzel čas in bi se pri ptujskih uradih prepričal, kako se s slovenskimi strankami posluje, pač mu ne bi prišlo na misel se s takimi lažmi kazati med bralci, toda, o človeku, katerega edini namen obstoji le v hujskariji in zahrbtnih skritih napadih, se ne more nič boljšega zahtevati, zato pa se o njem lahko trdi, da je najnesramnejši lažnjivec, ovaduh, in klerikalen častikralec, sosebno pa dokazuje to stem, da svoje nesramne laži in blatenje poštenjakov uradnikov priobčuje v najumazanejšem klerikalnem lističu, v „Gospodarju“.

V svojem članku se ptujski dopisun zopet po stari navadi obrača do slovenskih županov ter je hujska, naj odločno zahtevajo slovensko uradovanje. Dosedaj so bili gotovo še vsi slovenski župani zadovoljni s uradovanjem, kajti obstoječe uradovanje je edino za slovensko ljudstvo ptujskega okraja razumljivo in mogoče. Ali pa resnično misliš „Gospodarjeva“ šema, da imajo naši župani toliko prostega časa, kakor ti ovaduh, da bi zamogli pri vsakem uradnem aktu ali dopisu sedeti cele ure ter s pomočjo slovarjev ali leksikonov vsako drugo besedo pretresovati, dokler bi prišli do sklepa, o čem se peča tak novoslovenski dopis.

Imenuješ pa tudi ptujske uradnike nasprotnike slovenskega uradovanja, ki ali nočejo ali ne znajo slovensko uradovati. Ako hočeš na to imeti resnični odgovor, vprašati moraš slovenske kmete in kakšen ti bi odgovor? Vsak poštenjak, kateri še ni od tvojega kačjega jezika zastrupljen, ti bode odgovoril: „Pusti ti naše uradnike v miru, oni uradujejo z nami razumljivo in prijazno in ni ga uradnika, kateri bi ne znal in ne bi hotel slovensko uradovati.“ —

Seveda tvojim prvaškim pokvekam bili bi najljubši taki slovenski uradniki, kateri bi žnjimi se družili, kateri bi pustili slovensko ljudstvo rubiti in gultiti do krvi, kateri bi brezvestno trpeli, kako „Gospodarjeve“ pokveke grabijo z najustudnejšimi sredstvi denar na kupe, ne oziraje se na to, ako marsikatera kmečka družina pri tem strada in pride ob vse. Ker se pa nahajajo med našimi uradniki možje, kateri pri svoji trudapolni službi ne zabijo tega, da so kot ljudje primorani, pomagati kmetu in ljudstvu sploh ter so primorani, da morajo, ako hočejo postavno ravnati, svetovanjem in zabranjenjem obvarovati uboge kmečke trpine pred hinavci in

ljudskimi sesalci, zato se ti nesramna klerikalna cunja jeziš in ropočeš članek za člankom proti uradnikom.

Saj je tvoje geslo edino le zatiranje ljudstva razprostriranje teme med njim. Kajti vsak, kajti prepriča o tvojih grdih namenih, postane in postati tvoj sovražnik, zato pa ti je edina škoda trosavati sovražstvo ne le samo med ljudstvom, ampak tudi proti osebam, katere so poklicane, postane tudi med njim.

Roke proč, klerikalni hinavci od naših uradnikov! Slovensko ljudstvo je zadovoljno žnjimi in ne bojuje tvojih hinavskih člankov in napadanj, kajti pričano je, da je vsak, katerega ti blatiš, poštenjakov in ljudskih prijateljev se bojiš, češ, da je pri njih pravo in resnica.

Nekaj besedij k predstoječemu krmljenju živine z zeleno krmom.

Nekaj dni še, in naši gospodarji bodo lahko začeli polagati živini klajo; zlasti tisti kmetje, ki željno pričakujejo ta trenutek, kateri le še malo krme in slame. Čeravno se zdi kmetom, da valcem krmljenje živine z klajo popolnoma pripravi vendar grešijo naši gospodarji pri tem tako, da zlasti pa pri prehodu od polaganja suhih klajil na krmljenje klaje, da trpijo živinorejci dostikrat celo no škodo. Lahko rečemo, da se postopa pri stavljanju pri tisočih kmetijskih gospodarstvih glede krmljenja živine z klajo popolnoma neracionalno, do celotne neuporabno. Kmetovalec ima spomladi veliko veselje, ko mu je pošla že vsa krma in slama; njegovo radost skalijo pogostoma nešteti slučajni nezgod, ki se pojavijo vsled neprevidnega postopanja pri krmljenju živine z klajo, zlasti pri prehodu od polaganja suhih klajil na krmljenje mače živine z klajo.

Ko začnemo s krmljenjem živine z klajo, moramo obračati največjo pozornost na to, da polaganje in previdno preidemo od suhe krme na zeleno krmno ali muljavo, kakor se isto tudi imenuje, da nam ne zadene kaka nesreča; kajti vsaka nenadna sprememba klajil škoduje celemu organizmu živalij, da nam ne dajo molzne krave samo manj mleka, ampak živina lahko celo pocrka, ali tako oslabi, da to oslABLjenje dá kasneje povod za različne bolezni.

Skrbite toraj za to, da se spreminjava v klajilnem izvrišju prenačljivo, ampak le s časoma; zato pa se ne deli vsak umen živinorejec svojo pridelano muljavo in krmo in sena tako, da more en del istih stvari dati svoji živini z muljavo. Ko pričnemo s polaganjem klaje, dajmo v začetku živini le malo sveže krmne detelje, trave, mešanice detelje in trave itd., pa šane s suhim klajilom; tega slednjega pa še malo živina zmiraj naprej v navadni množini. Pri tretji dan lahko damo živinčetom manj suhega klajila; Sledeče dni krmimo živini zmiraj več in

muljave, medtem ko ponehavamo pri množini suhih klajl, tako dobi živina približno deseti dan že samo muljavo. Zlasti pri mladih teletih je hitri prehod malo nevaren, ker teleta shujšajo, ali pa vsled napejanja (kolike) pocrkajo, kar si je potem kmetovalec sam kriv. Jednako naj postopa umen živinorejec, ko preide od krmljenja v hlevu s suhimi klajli na slamo. Ako se živina, prej ko smo jo izpustili iz hleva na pašnik, ne privadi muljavi in zunanjemu mogoče bolj hladnemu zraku, kakor je v hlevu, tedaj živina zaostane v svoji rasti in reji ter mine dostikrat več tednov, predno si živina toliko opomore, da je v takem stanu, kakor poprej. Pri sladem vremenu se lahko pojavijo še bolezni, ki kaj malo vplivajo na poznejše uspevanje živine. Ne spunkajte toraj svoje živine prej na pašnike, dokler je iste navadili na zeleno klajo in zunanji zrak, ter ne dajte zapeljati h temu, ako je bilo solnce tudi nekaj dni precej toplo. Dajte tedaj živini že nekaj časa, predno jo ženete prvokrat na pašnike, zelene klaje, pomešane s krmo ali slamo v hlevu ter jo pustite vsak dan nekoliko na prosto, da se privadi zunanjemu zraku. V kratkih besedah povedano, zagnani kmetovalec to-le: Daj svoji živini krme in slame s prvo muljavo, da se njen želodec navadi na novo klajo.

Pripravimo se proti pomladanski slani (mrazu).

Letos je palo po naših gorah toliko snega, kakor že leta in leta ne. Hribovci pravijo, da bo treba dolgo čakati, predno se snežena odeja otaja. Radi bližnje izvanredno mrzle zime se je tudi zemlja močno razhladila. Pomladanska slana (mraz) nas ne bo toraj prav nič iznenadila, če se pokaže ta dan ali drugi. Pripraviti se moramo toraj za boj proti nji.

Slana (mraz) pade samo v mirnih, jasnih mrzlih nočeh. Kedar zapade po naših gorah sneg in se nebo razjasni, pa jo skoraj gotovo imamo. V vetrovnem vremenu navadno ni pomladanske slane ker se zmeta gorenji gorki in spodnji mrzli zrak. Če je nebo hladno pridržijo oblaki toploto pri zemlji, zato tudi ne bo slane. Čim bolj je rastlina pognala, tem lažje slana škodi in tem večja je tudi škoda. V vinogradu nam radi tega pozna slana ne pobere samo pridelek dotičnega leta, marveč dostikrat tudi pridelek naslednjega. Sadna letina odvisi večinoma od pomladanskega vremena. Če zasači slana sadno drevje v času, ko je šel pridelek. Zato se moramo na ta v namenu sadjarstvu jako važen faktor ozirati tudi tedaj, ko odbiramo posamezne sadne vrste in sadna plemena. Vleže, ki so podvržene slani, sadili bomo samo pozno cvetoče drevje.

Pomladanska slana je najbolj nevarna v nižavah, zlasti v dolinah. To prihaja od tod, ker je mrzel zrak bolj težek od gorkega, zato se vali podobno navzdol. Po visokih gričih je pomladanska slana naj manj nevarna. Zaprte doline, iz katerih ne more

zrak tako lahko uiti so bolj podvržene slani nego odprte. Blizu močvirja in obširnih travnikov, ki se po noči bolj razhlado, nastopa slana bolj pogostoma nego v suhih legah. Jutranje lege, kjer se zamrlo mladje bolj hitro otaja, trpe navadno bolj od slane nego zapadne.

Kot najboljše sredstvo proti pomladanski slani spoznalo se je do sedaj kajenje. S tem, da napravimo nad poljem, vinogradom, sadovnjakom ki ga hočemo obvarovati slane mnogo dima, ubranimo, da se zemlja preveč razhladi. Dim deluje toraj kakor nekako pogrinjalo. On deluje pa tudi drugače! Skušnje so namreč pokazale, da se nekoliko premrzle rastline, lahko še rešijo, če se polagoma razgrejejo in otopè. Če brani toraj dim prvim solčnim žarkom do rastline, se bo ta bolj počasi razgrela in škoda bo manjša. Poleg dima brani tudi vodena para, ki se napravlja, ko žgemo mokre tvarine, da se zemlja razhlaja.

Kajenje proti pomladanski slani ni nova iznajdba. V gorskih dolinah, kjer se prikazuje slana posebno pogostoma, poznali so kajenje že pred stoletji. Seveda ne pomaga kajenje vselej. Uspeh je bolj odvisen od tega, kako se kadi in kakšen mraz je. Če je pala toplota na 4, 5 stopinj mraza gotovo ne ubranimo pogube, in naj še tako močno kadimo, pač pa rešimo s kajenjem lahko še marsikaj, če je mraz nekoliko manjši. Kjer kadi en sam posestnik, tudi ne opravi mnogo. Kaditi mora cela soseščina tako, da se dolina popolnoma napolni z dimom. Zato bi bilo najboljše, če bi vzeli občinski zastopi stvar v roke in vpeljali splošno dolžnost za kajenje proti pomladanski slani. Čim bi pretila slana, dalo naj bi se s zvonom, kakor takrat, ko nastane požar, znamenje in vsakdo naj hiti na mesto, ki se mu že prej določi.

Za napravo dima rabimo lahko različne odpadke, ki jih dobimo v vinogradu ali blizu njega. Osobito je dobro listje, rožje, plevel, gnoj, mah vejevje itd. Kedar netimo to tvarino paziti moramo, da ne gori v plamenu. Dovolj je, če tli, kajti tedaj se napravlja mnogo več dima. Če so te tvarine presuhe, jih je nekoliko z vodo politi, da se napravi poleg dima tudi kolikor mogoče mnogo vodene pare. Nikdo naj ne misli, da bo pregnal mraz z velikim ognjem!

Žgati je po mogočnosti na mnogih krajih, vendar ne preblizu rastlin, da se te ne preparijo. Na enem hektarju zemljišča žgati je vsaj 4 ognje, če jih je več, tem boljše. V nevarnih nočeh ni časa iskati tvarine za kurjavo, zato jo je pripraviti že prej! Pripravljene kupe zapali lahko sosed, če imaš ti kje drugod opravilo. Majhni kupi goriva se prehitro požgejo in dajo malo dima, zato napravljaj velike, ker zahtevajo tudi manj postrežbe. Gorivo je zapaliti, čim je pala toplota na 1 stopinjo nad ničlo in se sluti, da postaja vedno bolj mraz. V ta namen je dober toplomer neobhodno potreben. Toploto je meriti seveda tam, kjer preti nevarnost, toda oddaljeno od poslopja in drevja. To delo opravlja lahko eden bolj razumnih posestnikov, kateri da potem vsem znamenje, da je čas prižgati. Če se med kadenjem pokažejo oblaki ali nastane veter ter se ni več bati slane, pomoriti je ogenj ter ostanek goriva spraviti za drugo

nevarnost. H koncu svetujemo, naj ne stavijo naši posestniki preveč upanja v kajenje proti slani, kajti boj proti vremenskim elementom ni lahka stvar. Bolj priporočamo, da zasajajo v legah, ki so podvržene slani, take rastline, ki bolj pozno poganjajo in cvetejo.

Vojska med Rusi in Japonci.

Pomorska bitka?

Vsaki dan nam lahko poroča, da se je rusosko brodovje z japonskim spoprijelo. Obe stranke mislite, da bo ta ali prihodnji teden njima veliko pomorsko bitko prinesel. Roždestvenski je baje na disenteriji zbolel.

Z mandžurskega bojišča.

Japonci se na vse čine trudijo da bi obe ruski krili obšli. Japonske izgube pri Mukdenu so že z novimi vojaki nadomeščene. Tudi na tem bojišču imamo vsak dan bitko pričakovati.

Nemiri na Rusoskem.

Notranje Rusosko se še vedno ni umirilo dan za dnevom poročajo časniki, kako razburjeni kmetje grajščine oropajo in si zemljišča razdele.

Rusoska gospoda se posebno boji 1. majnika in z njim razburjenih delavcev. Čeravno je vse pripravljeno v mestah, da se vsak nemir takoj zaduši, vendar bogatini zapuščajo iz straha Rusko. V zadnjih dneh se ni manje nego 150.000 potnih listov (Reisepass) izdalo.

Spodnještajerske novice.

Kaplan Podplatnik še dalje pretepa. Poznan kaplan Podplatnik iz Gamsa še vedno pretepa otroke v šoli, čeravno se je že o tem poročalo v časniku. Nam se zdi, da še ima zdaj večjo veselje nad svojim surovim ravnanjem, ker je bil „pohvaljen“ javno v „Marburger Zeitung.“ Seveda pretepa samo dečke, „nam nič ne storijo kaplan“, pravijo deklice. Na dečkih si hoče jezo ohladiti, ker je bil v mariborškem časniku dobil nauk, kako mora duševni pastir kot učitelj ravnati. Če katerega nedolžnega dečka dobro naklesti, pošlje ga k učitelju z besedami „pojdi k učitelju, da pridem zopet v „marburgerco“. Ljubi gospod Podplatnik, o vašem lepem ravnanju nam ne poročajo učitelji iz Gamsa, ampak stariši pretepanih šolarjev. Misliš ljubi kaplanček, da so kmetje tako v te zaljubljeni, da si dajo tebi nič meni nič pretepavati sinke, samo da si ti jezo ohladiš? Tvoje surovo ravnanje je krivo, da toliko otrok iz šole izostaja, tebe se bojijo in tvojega „španiš“. Čas je, da se temu konec stori. Dolžnost okrajnega in občinskega šolskega odbora je, da se nebo godilo nadalje kaj tacega.

Pavlihast kaplanček. Iz Celja se nam poroča: V Sredo okoli 11 ure po noči je naenkrat v ljubljanski cesti nekdo začel kričati pred mitnico (mauto) „odprite, odprite“. Mitničar, misleč da ta krik dela kak pijanec, odpre okno in zagleda pred mitniško

pregrajo en voz. Ta, ki je sedel zadi na vozu je spet kričati na vse grlo, naj mu pregrajo. Mitničar pa je rekel, da tega preje ne storim. Ta mu ne plača mitnine po 22 v. Kričač pa velja, da se mu mora odpreti preje ograja. S se pričkala nekaj časa. Na zadnje vendar je gospodek iz voza in mitničar spozna v njem kaplančeka. Ta vzame iz žepa možnjico, v žepu bilo precej drobiža in zopet zahteva, da mu odklene odpre ograjo, predno da plača. Ker tega mitničarja hotel, vtakne gospodek možnjo z drobižom an gre k vozu, vzame malo torbico in poda iz, mitničarju bankovec po 100 kron naj si plača po 22 vinarjev. Mitničar zagotavlja, da bo menjati bankovca in prosi gospoda kaplana, da mu v drobižu, saj ga ima. „Imam drobiž“, reče mitničar, „pa jaz hočem s tem denarjem plačati.“ Mitničar reče, če že tako hoče, je dobro, naj pride do roke, du mu izroči ostanek od bankovca; za ime d mu prositi. „Moje ime Vas nič ne briga“, reče mitničar, prijazen duhovnik. Mitničarju je kmalu prišla na burke, — celo voznik je majal z glavo, — mitničar reče, da bo bankovec zanesel na policijo. On mu tedaj k redarstvu in tukaj začne kaplan zopet, staro burko in hoče plačati z bankovcem, mitničar mu kmalu ojasni, da si take burke morebiti ne dovoliti s svojo kuharico, ne pa z mestnim denarjem. Nazadnje seže vendar kaplanček v žep in vzame vinarjev v drobižu, nakar je tudi odprl ograjo in gospod kaplan se je odpeljal k sebi na južni železnici, kjer je pod imenom „kaplan Selzek“ dobro poznan.

Dobro mu je rekel. Pred kratkim pridiga pater Albert iz Krškega na grajščini v Srednji nad Krškem. Vsa družina in sam graščak pomirno verno besedam duhovnika. Čez nekaj časa mu grajščak patru: „Če hočete pridigovati božjo pridigujte dalje, če pa hočete o politiki govoriti so vrata.“ Dobro mu je rekel graščak in da si bo pater to zapomnil. Dandanes že duhovniki govoriti o politiki proti deklamirajo in takim duhovnikom je treba pokazati dušo.

Prav se jim zgodi. V velikonočnem tednu iskali so se v Mariboru živeži, koje so ženske na trgu ponujale na prodaj. Pri tem se je o ženskah našlo, da so imele na prodaj mleko z vodo in so zaradi tega morale iti kaše pečiti. Larka Barbara Mahorič iz Zlatoličja, okraj Pač nesla je v Maribor na trg poln žakelj klobas so bile napravljene iz konjskega mesa in so zaradi tega še močno smrdele. Tem klobasam se je rala zahvaliti, da se bo spoznala z okrožnim ljudem in njegovo kaznijo. Dragi kmetje, pazite da klobas čisto in nepokvarjeno, kar prinesete v maribor na prodaj. Če se vam enkrat ali dvakrat posebej prodate pokvarjen živež, enkrat vas vendar v maribor in okrajno ali okrožno sodišče v tem ne potegne. Prinesite pa vslelej dobro blago, boste kmalu našli kot dobri prodajalci v tem oziru, da samostojno in sveže blago ponujate in imeli boste tu

pe. Ne bode vam treba cel predpoldan čakati, vedno vam eden kupi blago. Tedaj čistost in kakovost!

Tatvina denarnih pisem. Slučajno se je posrelo veliki tatvini iz pisem z denarji na sled priti. Zidar Sorko železniške postaje Zidanmost (Steinbrück) je 11. t. m., ko je po noči ob železnici šel, vzel okoli 80 pisem. On je vzel ta pisma seboj, in tudi znamke dol vzel, kajti največ pisem bilo je iz Amerike. Hčerka, ki je takoj slutila, da mora tukaj kak hudodelstvo zraven biti, prosila je očeta, naj jo sprejme, kar je našel. Ta je res to storil in iznašlo je, da je bilo iz pisem okoli tisoč kron ukradenih in tat je prazen zavitek, (kuverte) iz vlaka vrgel. Na obrežju Save so otroci dva povezka praznih denarnih pisem našli. Poštno ravnateljstvo preiskuje to stvar najnatančneje.

Od vlaka povožen. Od Sv. Duha v Lučah se je Deželna železnica Poljčane — Konjice zahtevala darilo in sicer po 14-letnem obstanku, prvo poveljsko življenje. V nedeljo popoldan je povozil okoli 82 let starega Matija Vekuš iz Mlač, kateri se je hotel na železničnem tiru odpočiti in ni slišal zvonenja vlaka. Lokomotiva ga je zadela tako hudo, da je po nekaterih minutah brez da bi kaj zadel prišel — umrl. Od železničnih uslužbencev ni našel noben te nesreče in se je to še le v postaji Sv. Duh naznanilo.

Več orožnikov! Piše se nam od Sv. Duha v Lučah: Zadnji čas se klatijo predrzni tatovi, kateri se razsajajo po našem kraju. Pred kratkim so se nekega kmetu blizu Poličan iz hleva voli vkradli. 11. t. m. se je v tem kroju mesarju Škrabe iz zadnjega hleva rejena svinja vkradla, na licu mesta našla in od tatov odnesla. Taki in enaki slučaji spominjajo prebivalce, kateri so v velikih skrbih za njihovo lastnino in je vprašanje, da bi se nastalo pri Sv. Duhu v Lučah orožniška postaja, zmiraj silno.

Dopisi.

Iz Jarenine. Dragi „Štajerc!“ Ni nam znano, da si bil že dobil kak dopis od naših jareninskih deklic, a vendar imamo tukaj celo nekako vedno teh častilk farške čistosti. Kar se tiče nas jarenin iz fare, nikakor nismo navdušeni od teh kmetekih igralk gledaliških predstav, posebno ne, ker ne mislimo, da se bode tudi pri nas uresničila govorena, da vsaka deviška cvetljica, kateri zalivajo farški razvornarji, kaj rada usahne, ali pa vsaj zgubi svoj cvet, in da ostane potem ženihu navadno samo — čistilo! Naše jareninske „device“ so si izvolile za predsednico neko na videz kaj pobožno, toda v resnici prav korajžno zaljubljeno „jungferco.“ In to si lahko danes ogledati malo bolj pri luči! Seveda nas razira ta farška nedolžnost tebe dragi „Štajerc“ iz naše svoje duše, vedno povdarjajoč starim in mladim, pomeni bode vsaki na večno pogubljen, kateri te čita. A domoljub pa je ta „devic devica“ samo na videz pobožna

častilka Marije Device, med tem ko kaj rada na skrivnem šepeče se svojim ljubčekom, ravno tako čita tudi na skrivem kaj rada in prav temeljito „Štajerca“. In kdo ga jej mora donasati? Njen ljubček ga mora prinesiti vsikdar s seboj! Ker se pa kot zvest farški podrepnik ne upa, da bi si naročil „Štajerca“ mora ga vsikdar ukrasti, da izpolni željo svoji ljubici. Toraj na eni strani zmerja (šimfa) ta farška devica „Štajerca“, na drugi strani pa ga prebira skrivoma se svojim skrivnim ljubčekom, na eni strani pobožno obrača pri molitvi v beli svoji obleki oči in se roti svojega nedolžnega življenja, na drugi strani pa poljubuje skrivoma svojega ljubčka, to je zares prava pravcata farška podrepnica in take so naše jareninske farške device vse! Mi fantje pa bomo čislali samo take device, katere bodejo odkrito čitale „Štajerca“, se na njega naročile in se ogibale farške zapeljivosti, ker take bodejo postale enkrat pridne kmetice, poštene gospodinje! Teatra imamo mi kmetje itak že dovolj, igra se nam prav pošteno na davčnem uradu, igra se nam na polju, v vinogradih, na travnikih, v hlevih, povsod in če „štrigla“ kmečka deklina doma v hlevu krave, je to stokrat boljše, kakor da bi bila izvoljena od vsih popov v vsa farska društva kot predsednico. Te farške „device“ naj postanejo farške kuharice, naj igrajo potem po farovžih svoje teatre, mi kmečki mladeniči hočemo imeti za bodoče naše gospodinje in kmetice nepokvarjene, poštene kmečke dekline, katere sicer rade zahajajo v cirkev, katere pa se ogibljele vsake kaplanije naj bi še se cedil tam v debelil curkih farški — med!

Več jareninskih mladeničev.

Iz Brežic. „Dragi Štajerc“ že precej časa je minilo, da nisi od nas nič slišal, moram ti toraj enkrat naznaniti, da tudi pri nas černosukneži in kutarji po tebi udrihajo, prejmi toraj dogodbico. Kakor vsako leto, tako tudi letos opravljajo verni kristjani sveto spoved za veliko noč, da bi bili te velike praznike v katerih je Zveličar od mrtvih vsal, čisti od prizadetih grehov in da bi se zamogli veseliti z angelji v višavi. V predpretečenem tednu šla je neka deklica k spovedi h frančiškanom. Spovedni oče izpraševal je vsakojako, tudi pozabil ni poprašati, kdo da so stariši deklice in kakove časnike da prebirajo pri hiši. Deklica seveda nič hudega slučeta, razodene vse in pove, je oče naročen na — „Štajerca“ in „Slovenski Narod“ izposodi si tudi včasih „vahtarico“, „tagblat“ in druge katere po večerah, kdaj, da mu čas dopušča, prebira. Spovedni oče pa hitro povpraša, ali tudi ona te časnike prebira, deklica mu odgovori „da.“ Komaj zasliši kutar besedico da, zahrumel je v spovednici da je bilo groza in skoraj bila bi deklica strahu skopernela, dal ji ni prej odveze, dokler mu iskreno ni obljubila, tacih časnikov nikdar več brati, naročil ji je pa nasprotno, da naj se kratkočasi in bere „Naš Dom“, „Gospodarja“ itd. prej imenovane časnike potisne pa v peč. Deklica dobi odvezo, hiti prav obžalujoča od spovednice, a hipoma se obrne in poda se zopet nazaj, spovedni oče jo zapazi in povpraša kaj da še želi, pravi deklica prav skesana,

pozabila sem na eden v nebovpijoč greh, katerega sem zamolčala in ta je, brala sem v „Slov. Narodu“ med drugim tudi članek „prašič v talarju“ in hipoma je zginila. — Kaj ne, da je dobro zadela! Mi verni kristjani pa pravimo, opravljajte kutarji vašo službo pošteno, ne zlorablajte svetih prostorov za bedarije. Ste li pozabili na „Brežke lilije“ katere so pred dvema letoma tako lepo cvetele, mogoče da prineso letos sad in mislite si, da ko pridete na zbirco, bodomo vam vaše kute dobro pokertačili in čez prag potisnili, kakor vi „Štajercu“ želite.

Od sv. Lovrenca v Slov. goricah: Pignarja najbolj to jezi, da lovske karte ne dobi. Kaj ne, gospod urednik, tega še o njem niste slišali. Da, da, gospod Pignar iz Graduškaka, glejte da vas jeza ne zadavi. Pa seveda, vzrok za jeziti je očividni. Če človek, kateri se že zanima od mladi let za divjačino in lov se na stare dni hoče zanimati za njo gospodski z puško na rami, pa se mu ne dovoli. Zakaj li ne? Saj nosi baje gospod Pignar celo „škapulir“, pa vendar so se rekurzi in prošnje odbile. Ni čudno? Pa jaz tvoj prijatelj vem za te boljše zabavo nego puška in divjačina. Tako sila je za delavce in tako segreje človeka če cel dan vzdiguje kramp ali motiko. Ne bi tudi ti htel poprijeti tako kmetško orožje? Bolje bi bilo! Če si pa že hočeš čas kratiti poj si večkrat na dan pesmico, ki sem jo za te zložil:

Pignar se je jezil.

Da lovske karte ni dobil.

Dab rajši z delom se potil,

Bi zdaj v starosti boljši bil!

Za danes dovolj iz našega kraja, prihodnjič pa si pogledamo našega župnika.

Eden, ki vse dobro vidi.

Veseli klerikalci. Iz Sv. Jakoba v Rožni dolini se nam piše: Naši klerikalci imajo večkrat zborovanje, katero traja do jutra. Pri sladkem vincu se najpred segrejejo in potem so tako vneti ti prijatelji črne sukne za svoje geslo, da celo na potu domu tulijo, kakor da bi volkovi prihruli. Seveda; tem se nič ne reče, saj so klerikalci pošteni ljudje. A jaz pa ne bodem se dal še enkrat v nočnem miru motiti, in vem za višje gospode, nego so naši klerikalci, kateri jim bode usta zamašili, da ne bodo po noči tulili. To za zdaj v svarilo!

Eden, ki hoče po noči mir imeti.

Iz Kotlje. Uredništvo „Štajerca“! Prosim za odgovor na sledeča vprašanja: Ima župnik pravico, za krščenje otroka si eno krono zaračunati, če je tudi otrok nezakonski? Sme si za listke za velikonočno spoved 10 vinarjev zaračunati? Župnikov prijatelj.

Odgovor uredništva: Župnik nima pravice si niti za krst, niti za listke kaj zaračunati. Če si je pa zaračunil, zahtevajte to nazaj. Če vam ne da svojevoljno, pritožite se na okrajno glavarstvo, in moral bo vse kronice nazaj dati, ki jih je dobil za krščenje. To velja za vse fare. Dobro bi bilo, če bi si naročili knjižico, kje natanko najdete, zakaj in koliko zna župnik zahtevati. Naslov ji je: „Cerk-

vene pristojbine.“ Dobite njo skoraj v vsaki buklici. Če hočete vam tudi uredništvo pove, kje jo lahko naročite.)

Iz Polenškaka. Ljubi Štajerc, ima župnik pravico da prepove pismonošu „Štajerca“ pri cerkvi nikom razdavati? (Opomba uredništva: Župnik nima pravice, da to pismonošu prepove. Pismonoša odda pisma in častnike kjer hoče lastniku, seveda v cerkvi ne, pač pa naročnikom, ki grejo v cerkvo ali stojijo oddaljeni od cerkve, brez da bi bili v službi božji. Če se še enkrat zgodi, da se župnik vtika v poštno razmere, ki ga nič ne brigajo, se se je pritožiti na upravništvo „Štajerca“, katero potem župniku že vjasnilo, kaj ima on pismonošo za prepovedovati. Mi prosimo, da se nam vsi dogodki takoj naznannijo in da dobro okrtačimo ki mislijo, da se smejo v vsako stvar vtikati.)

Nova tiskarna v farovžu v Slov. goricah. Iz Ruperta v Slov. goricah se nam piše: Kaj dandana človek vse ne dokača, je skoraj neverjetno. Gospe še noben faran vseh far tega ni doživel, kaj? Naš župnik si je listke za velikonočno spoved delal in jih potem svojim faranom razdelil. Mogoče da mu je denarju zmanjkalo in da ni imel potega drobiža, da bi si listke iz tiskovine Sv. Cerkve v Mariboru naročil, mogoče tudi, da je na listke čisto pozabil. Ta zadnji vzrok, da je bil pozabil na listke, je zelo verjeten in noben faran ne bo dvomil da ni to res. Kako pa to, da je župnik pozabil? Oh ljubi farani, vsi vemo, kako se sedaj mučijo vica našega župnika, vedno hodi zamišljen okoli, učakljivost se mu bere iz obraza. Volitev za cerkveno konkurenčni odbor je pred vrati in ta je kriva, da je pozabil na listke. Saj vedno samo to študira kako da bi dobil svoje „podrepnike“ v oblast; temu morali potem plesati, kako bi jim on zaživil. Veliko, veliko si prizadeva z prijaznimi besedami kakor jih redko iz njegovih ust slišimo, prigovarja faranom, naj volijo po njegovim acceptu, naj volijo kako jim skerbeči župnik veleva. Prijazno besed malo vinca in en „štamperl“ mu bodejo more, tudi nekaj „podrepnikov“ privlekli, a nas nepokojene kmete ne vlovi. Mi nismo tako žejni, da nas njegovo vino zmotilo, to pa mu svetujem, da to opravlja, zavolj česar je med nami. Kot Kristusov namestnik in oznanjevalec naj pridiga mir, ne hujska in dela sovraštvo. Temu zadnjemu dandana gospod župnik skoraj slovo, drugače bo naša pešljivost minula in slabi nasledki bi znali nastati.

Prašajgakdo

Iz Vojniku pri Celju. Ljubi „Štajerc“, sliši se nekaj iz našega trga. Radi bi te že večkrat nagovorili s kako novico, pa vemo, da imaš dela in čez. Sliši danes, kako v našem trgu hujska proti nemški šoli. Da naši prvaki nemško šolo vse črtijo, je verjetno, če pomislimo, da večina kmatih starišev iz Vojniške okolice pošilja otroke v nemško šolo. 1. t. m. vršil se je pri nas plevenček in čisti dobiček se je prepustil za siromašne otroke nemške šole. Pri tem plesu bilo je t

nogo Slovencev, — strašno, ko je vendar dobiček za nemško šolo. — Črez te uboge padla je celjska žaba“ z gromom in strelo, imenovala jih čmčurje in Bog ve kaj še za imena jim je zmisliła. Vojniški Slovenci? Smejali ste se jezi „celjske žabe“, regljanje te žabe vam je že dokaj znano in da se pameten človek zato ne zmeni. Poročati moramo ljubi „Štajerc“, da kmetje pri nas imenujejo celjsko žabo“ namesto „Domovina“ doma svina. V našem čisljanju si ti ljuba žaba. Ti ne primisliš, da se ti pristaši, ki jih imaš, zapustijo, ker se tako malo na tvoje regljanje sliši. Kmetje Vojniške okolice rekli, da bodo sami med seboj veselico priredili čisti dobiček bo namenjen nemški šoli. Morebiti tudi tedaj žaba od jeze! Neustrašen posestnik.

Iz Morja pri Framu. Oča Tevža Koren je naš občinski župan. To bi sicer ne bila nesreča, ako ne bi bil Tevža strasten častilec farovžev. Pa še to bi mu odpustili, ako ne bi bil vedno tako zamišljen. Človek vedno in vedno mora študirati, da skrpa napaj za klerikalne časopise kak dopis in to je za nas občane skrbeti. Kot njegov prav dobri prijatelj in znanec mu svetujem, naj bi opustil te besede, naj bi raji skrbel za občino, posebno za občinske steze. Tevža, ti opaziš pri ljudskih občinah kako malenkost, celo napisi te bodejo v oči, kako malo, da ne opaziš strašansko slabih cest v svoji občini? Tvoj „študiran“ sin in pa tvoj preseren „učen“ sosod, naj bi raji vzela motiko in v roke, ter bi šla popravljat občinskih cest, kar pa da se pečata s politiko. Kaj bi bilo ako bi mi sploh enkrat naš občinski zastop spremenili in dali v njega mlade, sveže (frišne) moči. Stari kolonisti se „znuca“, naj bi šel bil tako pogostokrat na delo. Tevža, da pa sem tvoj prav dober prijatelj in da poznam tvoje razmere prav dobro, tega mi ne moreš zameriti. Zakaj pa nisi poročal klerikalnim časopisom neke dogodbe o — figah? Tevža, ali še se spominjaš, kako sva svoj čas trgovala (hantlala) s kmetijskimi in kako željen si bil — fig? Plačala sva mnogo od kostanjev in fig, kostanje so nama puščale, fige sva pa morala dati nazaj! Zakaj le neki? Tevža, za to pa le mirno in pametno! Popravljaj svoje in dobra si spet bodeva! Gospod urednik, pri svoji delovni si ogledam malo bolj natanko en par kmetov v naši bližini in Vam poročam o njih, da se je začelo v njih — smrdeti. Tudi na znanega kmeta iz Framu ne bodem pozabil!

Prijatelj dobrih cest.

Od sv. Marka p. Ptuj. Piše se num iz sv. Marka: Pred prazniki šel sem k spovedi. Med drugim sem tudi, da nisem bil vsako nedeljo pri božji. Ta velik greh zahteval je tudi primerno kazno. Pridiga, dolga in ostra, molitve za pokoro so mi bile, a jaz bi moral se posebno pokoriti in zraven svoje pokore še 20 kronic v farovž prinesiti za svetlo.

Dober kristjan.

Opomba uredništva: Ta je pa nova, da mora vsak pokoro kronice v farovž nesti. Mislijo že vsi, da so na Rusoskem in kmet je njihov

sužnik. Čakajte, čakajte, tudi za vas pride dan pravice).

Začne se jasni. Iz Celja se nam poroča: Trg Mozirje dal je vzgled vsem spodnještajerskim trgom in vsem: Mislili smo, da tamkaj možje vladajo, ki vse raje slišajo, nego nemško besedo. Pa glej! Iz trirazredne šole naredili so sedaj štirirazrednico, in sicer se je določilo v občinskem zboru eno glasnico, da se bo v 4. razredu samo v nemškem jeziku podučevalo. Kako se nam poroča, celo občinstvo hvali to podjetje.

(Opomba uredništva: Ljubi kmetje, posnemajte tržane naprednega Mozirja. V Spodnjem-Štajerju imamo mnogov trgov, kjer so celo šestrazredne ljudske šole, in koliko nemščine se naučijo otroci v šestrazrednici? Zahtevajte, da se vaši otroci nemščine naučijo, katere učiti jih morate na tuje pošiljati).

Od Svetega Jurija ob Ščavnici. V številki 13, „Slovenskega Gospodarja“ me je nek klerikalec kaj močno krtačil, ker imam nemški napis. Dragi mi, nisi videl, da imam poleg nemškega tudi slovenski napis? K meni tudi zahaja dokaj prijateljev Nemcev in dajo mi eno ali dve kronici zaslužiti. Bržkone mi zavidaš ta pičli zaslužek, ko si pa ti stotake pri Nemcih zaslužil, denarja nisi črtil? Jaz sem ti za tvoj članek v „Gospodarju“ celo hvaležen, ker sedaj je mnogo ljudij za me zvedlo in ti mi delaš s tvojim dopisom dobro reklamo. Le naprej!

Tvoj hvaležni, znan prijatelj.

Iz Zgornje Polskave. Naš velečastiti gospod majljenec ima svoje farane za silno zabite in telebaste. On misli, da nič ne vidijo, nič ne slišijo in nič ne zapazijo. Toda mi mu povemo, da smo ga tekom teh treh let, odkar nam pridiguje, dobro spoznali in ga morebiti bolje poznamo, nego on sam sebe. Ker ga tedaj tako dobro poznamo, ker smo ga tedaj tako dobro pregledali mu tudi več ne verjamemo vsega in ne trpimo, da bi z nami delal, kar on hoče. — Že pred letom dni, skoro ob tem času, smo mu namignili, da se je začelo v kmetijskih glavah jasni, in da naj ne ravna tako, kakor da bi imel bogate kmete pred seboj, mi smo same sirotice. Pa kakor vidimo, šle so mu naše besede pri enem ušesu noter, pri drugem pa spet vun. Prav kakor lani, je tudi letos zahteval, — mi ne vemo, od kod si je vzel to pravico on reče od „škofa“ — po eno kronico letne cerkvene stolnine, čeravno smo več kakor skozi 30 let plačevali samo po 60 vinarjev. A ne samo to, še nekaj novega je letos dodjal. Ne v cerkev, v župnijsko pisarno se je moralo priti, in sicer najpred nežni spol, ženske, potem še le surovi, napuhnjeni spol, možki. Mislil je, da bo od žensk, ki so mebkega srca, lažje kronico dobil, nego od možkih. Pa vse zastonj! Močno se je blamiral. In kako grozno hud je postal naš dušni pastir, če mu je kdo hotel plačati po stari navadi, samo 60 vinarjev. Če se je s kom dobro skregal zaradi plače in je ubogi kmet jezen zapustil pisarno, je naš velečastiti gospod verno na uho vlekel in zraven stoječega moža prosil,

naj taisto stori, da bi slišal, ali ga „šinf“ jezen kmet gredeč iz pisarne in bi ga zamogel potem tožiti, in mu namesto ene kronice iz žepa izvlekel za dohtarja in sodnijske stroške več lepih, bliščečih kronic. Vprašamo pa, zakaj li se tako poteguje za kronico! Bog si ga vedi. Pa to mu rečemo, naše avstrijske kronice so prelepe, presvitle, da bi jih meni nič, tebi nič njemu dali. Drugo leto bo morebiti „goldinarček“ pobral in nam krone pustil. Človek si pa nebi mislil, da so vendar ljudje v naši fari, ki rečejo, da je prav, kar župnik pove in dajo kronco in bi tudi dali goldinarček, čeravno se potem na skrivnem jočejo za zgubljeni denar. Mi pa, ki drugače mislimo, svetujemo vam samo to. Preselite se nekam, da od vas nič ne bomo več slišali. Jokal se gotovo nikdo ne bo. Ker se pa vendar včasih smejemo in nam vaše ravnanje, vaša „sveta“ jeza včasih toliko veselih uric povzroči, hočemo biti hvaležni in vam obljubimo za slovo veliko bakljado z muziko, in že nabiramo po eno kronico, da bo vse za slovo pripravljeno. Vsi časniki bojo govorili o svečanosti, katera se bo vršila na dan vašega odhoda. V imenu vseh faranov.

Sv. Andraž v Slov. goricah. Dragi „Štajerc“, sme nam naš novi poštar „Štajerca“ zadržavati in pismonošu prepovedati, ga nam dostaviti? Mi si moramo baje sami po njega priti. — Več naročnikov. Dragi naročniki, Vaš poštar nima te pravice, on vam mora vsa pisma in časnike dostaviti po pismonošu, če spadate pod občino Sv. Andraž. On je k temu po postavi primoran, morebiti še tega ne ve, ker je nov v službi. Pač pa si morajo tiste vasi, katere ne spadajo pod Sv. Andraž same na pošto priti po pisma in časnike. Vse druge zlorabe ali hujskarije proti našem listu naznanite nam takoj, da zamoremo vsem sovražnikom našega lista, tem klerikalnim tepcem pravo pokazati. Uredništvo.

Razne stvari.

Samomor brezumnice. Posestnico Alojzijo Weiss našli so 10. t. m. z veliko rano na vratu v krvi na postelji ležati. Ona je brezumna (nora) in je bila delj časa v norišnici. Lani je prišla domu, da bi do kraja vzdravela. Rano si je sama prizadala z velikim kuhinjskem nožem, katerega je bila po dne v posteljo skrila. Smrt jo je rešila kmalu groznih bolečin.

Dve mesti razrušilo, 1000 ljudij ubilo. Zdaj še komaj zadobimo poročila o nesrečah, ki jih je zadnji potres povzročil. Glavno mesto Mandi se je do tal razrušilo. Mestu Sultanpure se baje ni bolje godilo. V obeh mestah je okoli 1000 ljudij smrt našlo pod razvalinami hiš.

Skrivnost židovske krčme. V vesi Dobrzyce, okraj Kroštin, na Poljskem, stoji ena krčma že dokaj let, in je vedno v židovskih rokah. Sedanji krčmar, tudi žid, dal je podreti staro poslopje, da bi novo postavil. Pri razdiranju našli so delavci človeške kosti pod tlami spalnice. Nekaj dni pozneje našli so zopet kosti od večih človeških trupelj. Državno pravdnništvo preišče to natanko, morebiti se mu po-

sreči, da odkrije grozne zločine, ki so se zgodili v tej krčmi.

Strašno maščevanje. V zaporu v Kiewu se en kaznjenelec grozno maščeval. V spodnjem na stropju ječe je bilo v eni sobi 11 kaznjencev, med njimi 17 letni tat Ivan Kalašin in en žid, z imenom Abraham Goroštišefsky. 30. marca obesil je eden kaznjencev svojo srajco na okno, da bi se posušila. Ko jo je hotel spet spraviti, ni je bilo. Pri iskarnem zapazil je Kalašin, da je žid nekaj skrival, in nazadnje so našli srajco pri židu. V pričevanju drugih kaznjencev zagrozil se je žid Kalašinu, da ga še njega pomnil. In res, grozno, skoraj neverjetno surovo, maščeval se je žid. Ko so vsi po noči spali, vstal je žid in stopil k svetilnici. Čuvaj, ki mirno ravnalo mimo šel, ga zapazi in ga praša, kaj da iska opraviti pri svetilnici. Žid je rekel, da jo je samo malo odškrunil in čuvaj je šel dalje. Črez nekaj časa pa zbudi spanjače krik. Grozen pogled! Mislil je srečen Kalašin bil je ves v ognju, od bolečin v zmoten tulil in skakal je po celi izbi, nesrečnež, za baklja. Ogenj so sicer pogasili, pa vendar Kalašinu smrt gotova, ker dobil je grozne opekline. Žid ga je bil z petroljem spečega polil in potopil užgal.

Morilec Jack, ujet. V New-Yorku so nekdo moža ujeli, kateri je obstal, da je on tisti morilec Jack, ki je pred 15 leti, toliko ljudij s tem umoril, da jim trebuh razparal. Policija misli, da je zares morilec Jack, ki je po celem svetu poznan po svojih groznih činih, posebno, ker so ga v New-Yorku zaradi take hudodelstva zaprli. Mislimo moramo, da tak človek ne more biti pri zdravi pameti.

Poduk v sadenju in reji zelenjadi. Na deželni vinorejski šoli v Mariboru vršil se bode poduk v sadenju in reji zelenjadi od 11. do 13. majnja. Učilo se bode, kako moramo zelenjad sejati, kako najbolj v korist uporabiti. Sprejelo se bode 20 učencev tega poduka. Oglasiti se je do 5. majnja pri ravnateljstvu vinorejske šole v Mariboru.

Izkajoča božja podoba. Kako se Bolgarci prišli v Grkom skoz „čudodelno božjo podobo“ hujskarije prepoveduje neki angleški mohamedanec Scheick Abdullah Kviliam. Božja podoba, katera se na pre strani omare nahaja, se prenaša po vasoh okoli Monastir. Skoz umno mehaniko pridejo podobni ses in skoz gorečo molitev duhovnov govori slednje besede, katere izhajajo iz v omari skritega fonografa: „Joj Vi Bolgarci, resnični pridruženiki svetega kralja Vi ne bote nikdar uspeh proti Turkom dosegli toliko časa, dokler ne bote Grke Bogu kot dar doprinele. Grki so krivoverci, in krivoverec je v božjih očeh bolj preklet kakor nevernik. Ubijte tedaj Grke in prizaneste njim, po tem vam bo Bog dal Vašo deščino.“ Predstava se zmiraj v cerkvi vrši in podobne gorijo sveče. Tako kakor — kje drugod.

Tri umoril. Iz Londona se nam poroča, da je prišel pred 2 mesecema v Kensak Rise, severni predmestju Londona, en mož, z imenom Devenas v odpravdnništvo (Spedition) Bannister in je izj

kaj pohištva in en plehnat kovček v shrambo. Dolgo časa se nikdo ni oglasil zaradi pohištva, dokler ni nekoga dne prišla tašča in poprašala po shranjenih stvarih. Ko je zagledala kofček, vzkliknila je, kakor da bi slutila kaj je v njem, na ves glas: „V tem kofčku je mrtvo truplo moje hčerke.“ Hitro so pošli po policijo, katera je kofček odprla. In groza! Našli se v njem mrtvo truplo gospe Deveraux in v njeni roki njeni dveh malih otrok. Storilec polil je trupla z klejem (Leim), tako, da se ni mogel razširjati. Deveraux je takoj policija prijela in je v zapor vrgla. Vendar se misli, da storilec ni pravi pameti.

Prijetno presenečenje. Iz Kopenhagena se piše: Mlada dekle iz nepremožnega stana je iz Švedskega mesta prišla, da bi listek vzdignjenih številk petega razreda danske razredne loterije pregledalo in eno obnovljeno srečko za šesti razred sprejelo. Kolekter ji naznani, da je v petem razredu tisoč kron dobila in izplača svoto z kronskimi stotaki. Srečne dekle je v vsakih zalogah nakupovalo in je dotične reči izplačala vsakokrat s stotakom. Uslužbencem se je to početje vedno zdelo in naznanijo reč skrivno policiji. Kmalu pride civilni uradnik, pokliče dekle na stran in vpraša, kaj je, od kod ima denar. Ko odgovori, da je dobila denar v loteriji, vpraša uradnik po kolekterju, kateremu sta se potem oba peljala. Uradnik se predstavi in želi zvedeti, če je mlada dekle danes ob polnem . . . Nato mu seže kolekter v besedo in odgovarjajoč: Moja gospodičina, Vi ste 10 tisoč kron zadeli in meni ni bilo mogoče za Vašo bivanje dati. Na ta način je policija nemisleč mlademu kolektu k denarju pripomogla.

Gospodarske in gospodinjske stvari.

Kako je ravnati z porjavelim vinom?

Rjavkasto barvo vino dobi tedaj, če je v mošt ostalo mnogo soka od gnilega grozdja. Pride tako vino zrakom v dotiko, kmalu porjavi. To prihaja od t. j. zaradi izvlečki iz gnilih jagod s pomočjo kislega delajo kislinske spojine, ki se potem težko usedejo. Tako vino se mora pretočiti v čist močno zažveplano sod. Vsled tega se te gnilobne snovi tako spremene, da ne povzročijo več rjavenje vina. Med tekem 15 do 30 dni se vino precej očisti in več ne porjavi, če pride z zrakom v dotiko. Se li pa vino vendarle popolnoma ne očisti in je tako nekako motno, kalno in je treba čistiti z želatino (žolico). Dobro želatino najda vsaka večja trgovina z špecerijskim blagom ali imenom želatina loignet. Ena tablica te želatine tehtaja 30 g. in stane 20 vinarjev, ter zadostuje za en polovnjak, torej okroglo za 3 hektolitre. Čistilo se pripravlja tako: Želatino, kolikor se je rabi, je treba v snažen prt in razbiti v majhne koščke, katere je potem namakati tako dolgo v mrzli vodi, da se želatina zmehča, razbuhne, nakar se voda, kar je v njej, preveč odlije. Nato se med vednim mešanjem pri-

liva vino (4 litre na eno tablico t. j. na 30 g) tako dolgo, dok da se želatina popolnoma razstopi. Sedaj jo je dobro stepsti s čisto t. j. snažno metlico, da se močno speni. Tako pripravljeno čistilo se vlije v sod iz katerega se je poprej odtočilo 1 do 3 škafa vina, da ne sili taisto pri vehi vun. Ko se je čistilo spravilo v sod, se vino z lesenim drogom ali s pocinjeno verigo dobro premeša; železna se ne sme jemati, ker bi utegnilo v vino priti preveč železa, vsled česar bi vino počrnelo. Potem se dolije vino, katero je bilo prej odtočeno, se še enkrat vse premeša, ter sod zapre. Prvi dan se tu pa tam nekoliko po zgornjih dogah s kladivom potrka, da se čistilo ne prijema dog. Želatina dela takorekoč mrežo po vsem vinu, katera se pogrezuje in vse snovi, ki povzročijo kalnost, seboj potegne. Kako hitro se kaže, da je vino čisto, torej, da se je vsedla vsa gošča, ga je treba takoj pretočiti. sicer bi se lahko zopet skalilo.

Poslano.*)

Nekoliko luči.

„Ko bom dovolj močan, udaril bom po farjih in po dohtarjih, ker kmet je moj gospod.“
Ivan Križman.

Ko je zagledal lansko leto avgusta meseca luč sveta „Slov. Štajerc“, so občli slovenske politike različni občutki. Nekateri so takoj rekli: „Kaj pa je tebe treba bilo?“ drugi so zaklicali svoj: „Pozor!“ Nekateri so zmajevali z glavami, drugi zopet so ga pozdravili s pritajenim veseljem. Dasi je „Slov. Štajerc“ zatrjeval v svojem programu, katerega je sestavil nek ljubljanski odvetnik, da bode strogo naroden in da se ne bode vtikal v domači prepir, bi bili vendar vsi slovenski politiki, ako bi urednika „Slov. Štajerca“ tako poznali, kakor ga ne poznajo, takoj zaklicali: „Proč s Križmanovim Štajercem!“ Toda mi se prav nič ne čudimo, da je Križman pridobil s svojim usiljivo prilizanim vedenjem nekatere gospode za svoje umazano podjetje. Gospodje so mu sedli na limanice, kakor mu je sedel že marsikdo drugi. Nismo sicer politični prijatelji slovenskih voditeljev, vendar nas veže poštenje in naša časnikarska dolžnost, da svarimo slovenske politike, da se še o pravem času izognejo blamaži, ki jim preti od poštenjaka Križmana. Kadar ima Križman že precej „ta kratkega“ in pa pol dacata čajev v svojem malem telescu, tedaj se vzravna, napihne kakor krota, ki je hotela biti tolikšna ko vol ter izgovori „regimentne“ besede: Aston das ding, das ding, aston das ding, pr' moj' duš', das ding, naš list je preveč dohtarski, das ding, je čisto dohtarski! Zato pa imamo, das ding, tako malo naročnikov!“ — Ako se ga vpraša, kako to, da je njegov list dohtarski, ko vendar še ni v nobeni številki zagovarjal dohtarjev, tedaj se zopet zravna mali Križman, ter zopet izgovori „regimentne“ besede: „Das ding, dohtarski je, pa je! Das ding, das muss anderst werden, das ding!“ Mimogrede morama omeniti, da Križman jako rad nemškutari, kadar ga ima

*) Za ta dopis uredništvo in opravništvo ni odgovorno.

malo preveč v svojem kurjem želodčku. Farji so sleparji, dohtarji pa oderuhi; tega mnenja je Križman vedno! To svoje mnenje povdarja tudi napram svojim zanesljivejšim znancem posebno rad takrat, kadar je uže malo preveč „duha“ v njegovih možganih. Da je Križman velik domišljivec, ve vsakdo, ki ga pozna. Po njegovem mnenju se tresejo pred njim vsi slovenski politiki, zlasti pa slovenski duhovniki. „Farji se mene bolj boje, ko ptujskega „Stajerca“, ker vedo, da sem jim bolj nevaren in da je vse učiteljstvo na moji strani.“ Mogoče je res, da se farji boje Križmanovega „Stajerca“, tako zelo se ga pa gotovo ne boje, kakor si domišlja Križman. Take duševne reve se pač ni treba nikomur bati. Strah pozna samo Križman, ki se tako boji farjev, kakor hudič križa. Poglejte njegov list, pa bode videli, kako se boji da ne bi razžalil kakega duhovnika. Tako rad bi udaril Križman po duhovščini, pa si ne upa. „Če bi farji slutili, kam plovemo, potem bi bili uže davne udarili po mojem listu, pa Križman je lisjak in ga farji ne bodo poruntali.“ Tako govori Križman in si zadovoljno mane roke. Kakor uže gori povedano, ima Križman tudi slovenske dohtarje, to je odvetnike, v svojem želodcu. Tudi s temi bode pometel, kadar pride njegov čas. „Če bi slovenski dohtarji ne bili taki oderuhi, bi bilo slovenstvo na Štajerskem že davno rešeno. Ker so pa še večji oderuhi, kakor so nemški dohtarji, zato jih slovenski kmet ne mara.“ Tako zatrjuje Križman, ki hoče sam na svojo roko pripraviti štajerskemu kmetu nebesa uže na tem svetu. Na kak način misli to storiti, povemo našim kmetom v prihodnji številki na kar jih uže danes opozarjamo. Slovenski advokatje so se torej silno zmotili, ako so mislili, da bode Križman izpeljal slovenskega kmeta v njihove vode. Mislili so, da bode Križman razpršil črno meglo, ki obdaja našega kmeta, pri tem pa so popolnoma pozabili, da je njihov varovavec faliran trgovec, ki stremi samo za tem, da si napolni svoj prazni žep. Mari je Križmann liberalizem ali klerikalizem ali narodnost; vse to mu je deveta briga. Glavno mu je poln žep in pa — slava. Da pa doseže to, hoče izkoristiti liberalizem, klerikalizem in narodnost, najbolj seveda tistega, ki se da še najpreje preslepiti, to je slovenskega kmeta. Križman je samo „Geschäftsmann“ pa nič drugega! — „Čez čas bo nesel „Slov. Štajerc“ toliko, da bom lahko dal vsako leto tisoč forintov na stran.“ Tako se tolaži Križman sedaj ko mora včasih sedeti pri praznem štamperlu. Pa za štamperle redkokdaj zmanjka denarja, preje ga zmanjka za marke, tako da se včasih pripeti, da se „Križmanov Štajerc“ samo zaradi tega ne more odposlati o pravem času, ker se mora čakati, da pride kaj naročnine, da se morejo kupiti znamke. Gotovo je vsakemu znano, da veliko štamprlov in „frakelnov“ vpliva na človeka tako, da ne ve, v kateri gostilni je pustil za svoj list namenjene dopise, ki jih navadno nosi s seboj v svojih žepih. Tako se mu je primerilo, da je pustil za časa svojega bivanja v Kamniku važne dopise v kamniški kavarni. Seveda se je potem govorilo po mestu, da je bil „gospod urednik“

pošteno nadelan. Še važnejše dopise pa je pustil neki gostilni v Kranju. Gospod dr. Gr. je lahko vesel da niso dopisi prišli v neprave roke. Tej Križmanovi pozabljivosti pa se ne smemo čuditi, kajti „gospod urednik“ se ga včasih tako naleze, da zbija tretji, četrti ali peti uri zjutraj na zaprta gostilniška vrata, da, včasih se zavali tudi po tleh, tako da ga morajo vzdigovati. Pa kakor na eni strani Križman lahko miselno razmotava z denarjem, tako zna na drugi strani zelo varčevati. Našim zakonskim možem priporočamo, da posnemajo Križmana zlasti takrat, kadar je žena v otročji postelji. Kaj je na primer potreba ženi kur, pohanih šnit, vina in sto drugih še dražjih reči?! Malo neslanega fižola se ji dà, pa je! Zato pa ni nič čudnega, ako da žena takemu možu „ta suho“ ako pride čez dva ali tri mesece domov. „Zate sem mrtva“, je zapisala Križmanova žena na doposlanega ji „Slov. Štajerca“ ter poslala istega Križmanu nazaj. In tak človek se hoče vsiliti poštenim slovenskim kmetom za nekakšnega voditelja. Da vladajo na Slovenskem zelo nezdrave razmere, dokazuje najbolj to, da se je sploh mogel vriniti med prvake slovenskega naroda človek, ki ima edino to zaslugo, da je postal vsled preobilo zavžitega žganja faliran trgovec in faliran poštenjak. Slovenskim pa v vakom lahko čestitamo, da so dobili v svojo sredveleuma, ki jih bode rešil iz vsakih morebitnih kazenskih preiskav, kajti med slovenskimi voditelji ga ni človeka, ki bi se tako razumel na kazenske paragrafe kakor urednik „Slov. Štajerca.“ Saj ima pa tudi vedno kazenski zakonik v rokah. Predno gre spat ga študira, predno vstane ga študira, pred jedjo ga študira in predno pije svojo navadno „merico“ šnopsa ga študira. V kazenskem pravu ima torej vse teoretične in praktične izkušnje ter bode lahko brez vsakih težav iztrgal vsakega slovenskega voditelja iz krempljev državnega pravnika. To pa seveda samo dotlej, dokler bode Križman potreboval slovenskih politikov za dosego svojih namenov; kadar doseže to, potem bode vrgel slovenske voditelje med staro šaro. O uredniku „Slov. Štajerca“ bi lahko pisali še marsikdaj, pa za banes bodi dovolj. Kako misli pomagati slovenskim kmetom, povemo, kakor uže gori rečeno v prihodnji številki. Slovenske politike opozarjamo na Križmanove besede, katere je izgovoril že neštevilnokrat rekoč: „Ko bom dovolj močan, udaril bom po farjih in po dohtarjih, ker kmet je moj gospod.“ Sapienter sat.

Pisma uredništva.

Dopisnik iz Sv. Ruperta. Hvala za poslani dopis. Opozorimo vas na naš današnji članek, s katerim se tudi Vašini želji ustreže. Prosimo kaj drugega prihodnjic.

Sv. Jurij na Ščavnici. Preveč osebno, ni mogoče, prosimo kaj drugega.

Virštajn. Naslov oskrbnice se glasi Josefina Rosman. Gaberje št. 18, pri Celju.

Makole. Mi popravimo naš članek v zadnji številki, da nista kaplan Kramaršič in nadučitelj tožila fantov zaradi slabega petja v cerkvi, ampak sta bila samo kot prič pri obravnavi zaslišana. Po pomoti se je pisalo, da sta onadva tožila.

Kalobje. Vaš dopis prepozno sprejeli za to številko; prihodnjič gotovo v listu.

Dobje. Hvala za dopis; prinesemo prihodnjič, za to številko ni mogoče.

Faal: Kar »Slovenski Štajerc« piše, naj Vam bo, kakor regljanje zab. Poštenjaki so, katere ta cunjia blati.

Rogačka Slatina: Imena dopisnikov se ne priobčijo.

Kokoše pri Slov. Bistrici: Za prihodnje občinske volitve se vzdromite in izvolite v vašo korist napredne može.

Praško domače mazilo iz lekarne B. Fragnerja, c. kr. dvornega zdravilnika v Pragi, ki slovi že na 50 let kot preizkušeno domače zdravilo, blažuje bolečine, prepreči vnetje in pospešuje celjenje, vsled česar se je razširilo že po celi monarhiji in ga imajo v zalogi vse lekarne. To mazilo ne izgubi tudi če ga leta in leta hranimo nič na učinku in bi ga vsled tega ne smelo majnkati v nobeni hiši. Dobiva se tudi v tukajšnji lekarni gospoda Behrbalka.

Kateri boleniki rabijo z najboljšim uspehom naravno vračilo, namreč Franc Jožefov grenki vrelec (Bitterquelle)? Vsi tisti, kateri so pripravljeni služiti si svoj kruh bodisi s telesnim, bodisi z duševnim delom in ki občutijo vsled teh naporov motenje v prebavljanju, sploh v važnih telesnih organih. Pa tudi tistim ubogim srečnim, kateri so uživali prebitno ob mizi življenja in katerim grozi debelost se svojimi neznosnimi občutki, se priporoča za njihovo zopetno zvrachev kot najboljše in edino uspešno sredstvo Franc Jožefov grenki vrelec.

Loterijske številke.

Trst, dne 15. aprila: 5, 67, 25, 90, 41.
Gradec, dne 22. aprila: 17, 9, 70, 67, 59.

Franc Jožefov

grenki vrelec (Bitterquelle) 66

je najboljša grenka voda. (Rabi se ta voda tudi med drugim v splošni dunajski bolnišnici.) Zaloga pri V. Schulfnak v Ptuj.

Ključavničarskega učenca

in sicer najraje kmečkega sina takoj sprejme Karl Schön, ključavničar v Slov. Bistrici. 182

Umetne gnoje

in sicer Tomazevo žlindro, kalijevo sol prodaje pod ceno

Kupnik, Konjice Gonobitz

in sicer sprejme se tudi močni in zdravi trgovski učenc.

Dva učenca 129

in sicer dobro šolsko izobrazbo, ki sta v slovenskega in slovenskega učenc. takoj sprejme v mešano družino Josef Klinger, trgovec v Ptujem Gracu. (Windischgraz),

Lepa hiša

in sicer v gospodarskih poslopij vred se prodajo pod ugodnimi pogoji. Hiša stoji tik glavne ceste, v bližini farne cerkve ima 2 izbi, kuhinjo in 2 kleti. Tik hiše je jako lep vrt. V hlevu ima prostora polno živine, razven tega do 10 ovac. Z hišo vred lahko se kupi tudi travnik. Cena je 1500 gold. Polovico kupnine se počaka. Hiša je sposobna za kakega trgovca. Naslov (adres) pove „Štajerc“. 189

V najem se da

pod ugodnimi pogoji od 1. maja naprej lepo manjše

posestvo

ki je oddaljeno kakih 20 minut hoda od mesta Ptuj. Naslov (adres) pove uredništvo Štajerca. 191

6 lepih malih posestev

od 1200 do 10000 goldinarjev je na prodaj. Posestva s hišami in gospodarskimi poslopiji ležijo ob glavni cesti blizu mesta Maribora v lepem in veselem kraju. Zemlja je rodovitna in za obdelovanje lahka. Cene so jako nizke. Več se izve pri Franc-u Podlipnik v Mariboru, Thesen štev. 42.

Kovaški pomočnik,

kateri zna dobro podkavati, se takoj sprejme pri Betty Tamm, kovačija v Ptuj. 192

Usnjarski učenec

15 let star, močen, se takoj sprejme pri Dragotinu Kirbiš, usnjarski pri 188 Sv. Trojici v Slov. gor.

50 vozov sena

za prodati. Vprašanja naj se naslovijo 187

Gut Rotenturm pri Radgoni.

Vozičke za otroke

v katerih lahko otrok sedi, pa tudi take za ležati, imata vedno v zalogi in priporočata 184

Brata Slawitsch v Ptuj.

Cena: 12, 16, 20, 80, 36 do 40 kron.

Vozički so lično in močno izdelani, cena pa je jako nizka. Pismenim naročilam se točno ustreže.

Učenca takoj sprejme Jos. Goriupp usnjarski mojster v Ptuj.

Kovačnica

ležoča ob okrajni cesti z velikim predmetom se da v najem pri

Ed. Suppanz v Pristovi pri Poljčanah.

Staroznana trgovina z mešanim

blagom, s vso potrebsčino, kakor tudi stanovanje, se da pod nizko ceno v najem. — Vprašati je pri Ferd. Rakef v Vojniku pri Celju. 198

Zaloga

199

Radenske slatine

(Radeiner Sauerwasser)

na debelo in drobno priporočata posebno gostilničarjem

Brata Slawitsch, trgovca v Ptuj.

Lepo posestvo

v trgu Podčetrtek obstoječo iz enonadstropne lepo zidane gosposke hiše z 10 sobami, gospodarsko poslopje z smerečnim vrtom itd. čez 26 oralov zemlje od te 4 orale njiv, 19 oralov travnikov, 1¹/₄ oral vrta, 1¹/₂ oral hoste itd. brez gospodarskih potrebsčin in brez dolga in se tudi lahko razkosi. Ta kraj ima zelo ugodno podnebje in je posestvo radi bližine toplic Rogatec—Šlatina zelo sposobno in na zdravem prostoru. — Postaja železnice je Grobelno, južni koldvor. Bolj natančno se izve pri notarju v Oberzeiring Zgornje Štajersko. 192

„Štajerc“

išče zmožnega

urednika.

Ponudbe naj se pošljejo na upravništvo „Štajerca.“

Hranilnica (Sparkassa)

Vstanovljena
leta
1862.

Čekovnemu računu št. 808051
pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu.

Mestni de-
narni zavod.

Giro konto pri
podružnici avst.
ogersk. banke
v Gradcu.

Uradne ure
za poslovanje s
strankami ob de-
lavnih od
8—12 ure.

Občenje z
avst. ogersko
banko.

vlad. državnega mesta
Ptuj

priporoča se glede vsakega med hranilnične zadeve spadajočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakoršnega posla z avst. ogersk. banko. Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

11

Ravnateljstvo.

Hranilnica (šparkasa) mestne občine Celje.

Stanje vlog interesentov dne 31. dec. 1902	K 9,808.551·21
Vloge od 1. januarja 1903 do 31. decembra	
1903 z obrestmi vred	> 4,312.950 22
Od tega je odračuniti:	K 14,121.501·43
Svote, katere so se od 1. januarja do 31. decembra 1903 vzdignile	K 3,264.661·30
Stanje vlog interesentov dne 31. dec. 1903	> 10,856.840·13
Hipotekarna posojila	K 6,246.645·43
Mejnično stanje	> 85.126 —
Posojila na vrednostne efekte	> 16.329 83
Efektivi zaklad	> 3,453.858 —
Posestva	> 183.000 —
Imetek, katerega ima hranilnica za dotacijo pri kreditni zadrugi	> 317.000 —
Vloge pri kreditnih podjetjih	> 330.425 20
Stanje blagajne "kase"	> 91.22·963
Glavni rezervni zaklad	> 564.881 88
Posebni rezervni zaklad za kurzne diference	> 315.353 92
Zaklad za penzije	> 32.448 21

Visokost za obresti: Pri vlogah 4% in se plača rentni davek od hranilnice (šparkase) same.

Shranjevalne vloge se sprejmejo.

1041

Mestna hranilnica

387

(šparkasa)

v Ormožu

uraduje vsako sredo in soboto od 8 do 12 ure pred poldan. Pojasniti se dajo vsaki čas brezplačno. Vloge se sprejemajo vsaki dan. Vloge se obrestujejo polmesečno, toraj od 1. oziroma 16. dneva vsakega meseca, v katerem se je denar vložil in do 15. oziroma zadnjega dneva meseca, v katerem se je denar vzdignil.

Obresti se dne 30. junija in dne 31. decembra vsakega leta pripišejo h kapitalu. Vložitelju radi tega pripisa ni treba priti v urad.

Rentni davek plača hranilnica (šparkasa) sama. Hranilnica (šparkasa) se nadzoruje od države in je tudi ud zveze štajerskih hranilnic in podvržena reviziji te zveze.

➔ Zahtevajte pri nakupu ➔

Schichtovo štedilno milo

z znamko „jelen.“

Varstvena znamka

Dobiva se povsod!

Ono je zajamčeno čisto in brez škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilo neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Veliko presenečenje.

Nikdar več v življenju se ne ponudi taka priložnost.

600 kosov samo 1 gld. 80 kr.

Ena krasno pozlačena 36 ur tekoča precisanker ura s sekundnim kazalom, ki natančno kaže in za katero se jamči 3 leta, ena moderna židana kravata za gospode, 3 jako fini žepni robci, en prstan za gospode z imitiranim zlahtnim kamenom, 1 nastavek za smodke z jantarjem (berenšteinom), 1 eleg. broša za dame (novost), 1 krasno žepno tojjetno zrcalo, 1 usnat mošnjiček, 1 žepni nožič z pripravo, 1 par manšetnih gumbov, 3 gumbi za sraico. vse iz duplezlata z patentiranim zaklepom, krasen album za slike v katerem je 36 najlepših podob sveta, 5 reči, katere povzročajo pri starih in mladih mnogo smeha, 1 jako koristna knjiga, v kateri so zložena pisma, 20 reči za korespondenco in še 400 drugih različnih stvari, katere se rabijo pri hiši in so za vsakogar potrebne, vse to se dobi z uro vred, katera je sama tega denarja vredna, za samo gld. 180. Razpošilja se proti povzetju ali če se denar pošlje naprej, skozi dunajsko razpošiljalnico Ch. Jungwirth, Krakau A/4. 1038 NB. Za neugajajoče se denar vrne.

Pekovskega učenca

takoj sprejme Johann Turčič, pekovski mojster v Pragerhofu. 120

Žaga na omrežje

(Gattersäge) se takoj proda ali pa zamenja tudi proti kolju (stangam) za hmel. Naslov je: Oskrbništvo Forsthof pri Celju. 132

Zidana hiša

ki ima 3 izbe, vežo, kuhinjo, shrambo za jedila in klet se takoj po ceni proda. Hiša stoji v Spodnjem Hajdinju ob glavni cesti in je kakih 300 korakov oddaljena od kapele sv. Roka. Tik hiše je vrt in vodnjak z dobro vodo. Vprašati je pri J. Ledinschek, Ptuj, Schlossgasse št. 4. Ravno isti prodaja tudi krompir za saditi in za rejo. 153

Lepa kmetija

oddaljena 10 minut od Štor (Storé) pri Celju v najboljšem stanu, jako primerna za kakega fabriškega delavca, se zaradi boleznih posestnika takoj pod ugodnimi pogoji proda. Več pove gospa Therese Smodi, krčmarica v Laškem Trgu (Tüffer). 148

Novozidana hiša

se takoj po ceni proda. Hiša je oddaljena kakih 20 minut od mesta Maribora, ima tri izbe, dve kuhinji, od katerih se lahko da ena izba in ena kuhinja proti mesečni plači 5 goldinarjev v najem. K hiši spada 1 oral (joha) obdelanega zemljišča. Cena je 2500 goldinarjev. Takoj plačati je treba samo 1500 goldinarjev. Vprašati je pismeno in ustmeno pri Antonu Schirmmaul, Thesen stev. 163, Maribor. 163

Malo posestvo

v priljubnem nemškem kraju, pripravno za kovača ali pa za vsakega drugega obrtnika, tudi za kakega umirovljenca, se takoj proda. Cena 2600 gld. Vknjiženo je 600 gld. Več pove posestnik Johann Potisk, kovač v Leitersbergu pri Mariboru. 166

Kovaškega učenca

takoj sprejme Leonhard Smoling, kovaški mojster, Schwabegg, pošta Bleiburg, Koroško. 177

Išče se 127

lepo stanovanje na deželi. V najem se vzame tako stanovanje, kjer bi se redila lahko krava in več svinj. Naslov (adres) pove „Štajerc“.

Veliko presenečenje!

Nikdar v življenju ni več take priložnosti 33 500 komadov za 1 gld. 95 kr. Ena krasno pozlačena precisna ura, katera točno teče in za katero se 3 leta jamči, z jako primerno verižico, ena moderna židana kravata za gospode, 3 jako fini žepni robci, en prstan za gospode z imit. zlahtnim kamenom, 1 krasen mošnjiček, 1 jako fino žepno zrcalo, 1 par manšetnih gumbov, 3 gumbi za srajco, (3/4, dubla-zlat) z patentiranim zaklepom, 1 jako fini tintnik iz nikeln, 1 fini album z 36 najlepšimi slikami, 1 eleg. broša za dame (novost), 1 par bouton s simili-brilantom, 5 različnih smešnih reči za stare in mlade, 20 različnih reči za korespondenco in še 400 drugih različnih stvari, katere se rabijo pri hiši in so za vsakogar potrebne. Vse to se pošlje z uro vred, katera je sama tega denarja vredna, za samo 1 gld. 95 kr. Razpošilja se proti postnemu povzetju ali če se denar pošlje naprej.

Dunajska centralna razpošiljalnica P. Lust, Krakov (Krakau) Nr. 41. NB. Za neugajajoče se denar vrne.

Kinč za vsako izbo.

Ko se je opustila neka fabrika za preproge, posrečilo se mi je nakupiti 8000 preprog na steno in 11000 preprog, ki se položijo pred postelje.

Preproga za steno iz Chenille na obeh straneh popolnoma enaka, v lepih, pristnih barvah, 100 cm široka, 200 cm dolga, prav lepi vzorci, kakor lev, psi, srne, labod, pav, jelen, cvetlice in persiski vzorci, velja samo

2 gl. 50 kr.

Posebno se priporočajo te preproge za vlažne sobe, ker so tako debele, da mokrota ne more skozi nje.

Lepe preproge, ki se položijo pred posteljo veljajo samo po 70 kraje. vsaka.

Prva moravska razpošiljalnica preprog

Julius Hoitasch, Göding

št. 130 Moravsko (Mähren).

Stotero pohvalnih pisem in zopetna naročila ležijo na razpolago. — Kar kupcu ne ugaja, se vzame nazaj in se denar vrne. 174

Portland cement

iz Judendorfa

prodaje po ceni

Adolf Sellinschegg, Ptuj.

Ravno tam se dobijo tudi umetni gnoji, kakor: Tomaževa moka, kajnit, potem galica, žvaplena moka, rafija in gumi za cepljenje trsja.

Nikier se za tako malo ceno ne dobijo take preproge.

Samo še kratek čas.

Avenarius karbolinejum

je najpripravnejša snov za kolje, katera obvaruje les pred prhljivostjo. Kolje v vinogradu, namazano s to snovjo, trpi 5 — 6 krat delj, kakor navadno kolje.

Dobi se pri:

V. Leposcha v Ptuj.

142

6 mesecev na poskus

pošljem vsakomur svetovnoznano edino pravo

Samo 2 gold.

z verižico in s tokom vred.

patentirano anker-remontoaruro Roskopf

(sistem „Strapaz“) z originalno plombo.

Ta ura teče 36 ur, ima emajlni kazalnik (cifrenico), je izdelana iz črnega, imitiranega jekla ali iz nikelnja. Vsako uro, katera nebi kupcu ugajala, vzajem v teku 6 mesecev zopet nazaj in povrnem denar.

Tisoče pohvalnih pisem dokazuje, da je ura

Roskopf sistem „Strapaz“ svetovno znana. Originalna fabrična cena z verižico in s tokom vred je 1 komad 2 goldinarja. Ravno ista

ura imenovana ura bodočnosti, s podobo v reliefu, kakor c. k. orel, jezdec na konju, kmet s plugom, z lepo lovsko podobo ali s liko okolice velja 10 krajarjev več. Ista ura z dvojnimi oklepom velja 3 gold. 40 kr., iz goldina (Gold-Plaque) 4 gold. Iz srebra velja 3 gold, z dvojnimi srebrnim oklepom 5 gold.

Originalna ura „železniški Roskopf“ (Eisenbahn-Roskopf) tekoča v rubinih (toda ne po sistemu Roskopf) velja 3 gold. 50 kraje.

Za vsako uro se jamči pismeno za tri leta.

Ure se razpošiljajo samo proti poštnemu povzetju (Postnachnahme.)

K veliki tovarni ur

Max Böhnel, urar, WIEN, IV., Margarethenstr. 38
liferant c. k. uradnikov.

Najstarejša in največja firma. — Ustanovljena leta 1840, odlikovana z največjim odlikovanjem „Grand Prix“ in se zlato medaljo v Parizu leta 1904.

Navadne Roskopf ure, katere se povsod priporočajo, veljajo pri meni samo 1 gold. 50 kr. Pazite strogo na mojo originalno plombo se znamko „Strapaz Roskopf.“

Veliki ceniki z več kakor 1000 podobami različnih ur in različne srebernine in zlatnine se pošljejo franco in brezplačno.

Stari farbar, Ptuj

Ferdinand Stross, vstric male kasarne, priporoča se, da prevzame platno, možka in ženska oblačila v barvanje v vseh poljubnih barvah. Nadalje priporoča svojo mnogovrstno zalogo plavega platna, druka in robcev, vse vrste tkanin za obleko, čajca, satina, hlačni čajca, cvilih za blazine, pisan in moder barhent, platno za srajce, rokavce in gate, široko platno za rjuhe, belo in plavo platno za konjske komote, zeleno in modro domače platno za predpasnike, iz domačega platna narejene prte, odeje, koce, slamnjake (Strohsäcke), delavske srajce, štrikane srajce in spodnje hlače za možke in ženske, (gate), nogavice, predpasnike itd. Nizke cene! Potrežba dobra ih točna.

151

Najbolj po ceni in z največjim dobičkom se kupi usnje (Le pri krznarju (Gerber) in usnarju

H. BAUMANN v Konjicah (Gonobitz).

Tam dobi vsak kupovalec jako dobre, po starem sistemu lane podplate, kakor tudi izvrstne, trpežne oglavi (Oberleder). Od istega se sprejema tudi vsakovrstno surovo usnje v izdvanje in se izdelata tudi na najcenejši in najsolidnejši način. Čevljarjem, kateri obiskujejo sejma, se priporoča vsakovrstno progasto (genärbt) in gladko usnje, posebno oglavi, kakor izvrstni odpadki od podplatov.

Samo majhen poskus zadostuje, da se prepriča kupec o izvrstni kakovosti blaga.

Ravnotam se kupuje tudi po dnevni cenah vsakovrstno surovo usnje, to je vsakovrstne kože, kakor goveje, telečje, ovčje, svinjske in pesje in sicer suhe ali pa tudi sveže (frišne). Kupuje se tudi smrekova skorja cela ali pa zdrobljena, narejena v žezica (Knopper) in sicer v vsaki množini in za najvišje gotov plačilo.

Vsakovrstno prekajeno (zelhano) meso, najfinejše klobase, vedno sveže (frišno) blago, priporoča po najnižji ceni

J. Luttenberger,

mesar v Ptuj.

Zunanja naročila odpravijo se vestno in hitro!

346

!! Prosim, poskusite !!

Styria- bicikeln

novi modeli 1904

Cene za gotov denar:

Styria-bicikeln močni (Strassenrad) po K 150—

Styria-bicikeln, najfinejši (Strassenrad) po K 180—

Styria-bicikeln (Halbrennmaschine) po K 240,

Styria-bicikeln (Luxus-Herrenrad und Strassenrennrad) mit Patent-Styria-Doppelglockenlager po K 300—

Že rabljene toda še prav dobre bicikelne prodajava po 80, 100, 120 kron. Na obroke (rate) podugodnimi pogoji prodajava samo zanesljivim kupcem in proti dvanajstmesečnemu poplačilu in sicer samo nova kolesa. Na zahtevanje se vsakomur, ki misli bicikel kupiti, pošlje cenik zlasti Styria-bicikeln so dandanašnji najiminitnejši fabrikati. Največja tovarna na Avstrijskem izdeluje te bicikelne kakor tudi posamezne dele. Ti bicikelni se smejo s zaupanjem kupiti, ker so izvanredno fino, trpežno izdelani, kar zamore vsakdo, ki si je ta fabrikat omislil (kupiti) potrditi. Blago je garantirano dobro in se ne sme z manj vrednimi fabrikati zamenjati. Cene so jako nizko nastavljene in se toraj Styria-bicikeln vsakomur priporočajo.

V zalogi imava tudi vse posamezne dele bicikelne in tudi Reithoferjeve zračne cevi (Luftschläuche und Laufmäntel).

Brata Slawitsch, zastopnika za okraje Ptuj, Ormož in Rogatec.

Naročila naj se pošljejo zastopnikoma, ker fabrika posameznih koles razpošilja.

40 dni na kredit!

40 dni na poskus!

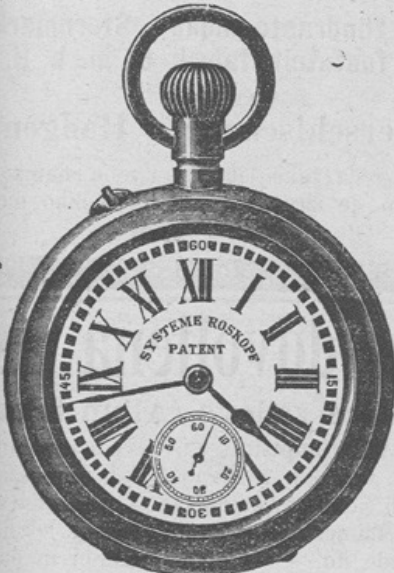
Pazite na plombo!

Takih in enakih kričaških priporočil moja svetovnoznana tvrdka za hvalo mojih ur ne potrebuje, rečem Vam toraj samo: pazite na tvrdko (firmo). Vsaka taka hvala je za priporočitev mojih ur čisto nepotrebna, ker v 40 dneh mi uro itak more vsakdo nazaj poslati, kdor ž njo ni zadovoljen in dam vplačani denar takoj nazaj. Solidnejše kupčije nikdo ne more zahtevati.

Pojasnilo!

Jako čislane antimagnetične remonter-ure na sidra (anker) zistem Roskopf, v nikelnastem okrovu se že nekaj let od mojih kupovalcev kaj rade kupujejo, posebno jih čislajo ljudje na kmetih, uradniki, orožniki, finančni in železniški uslužbenci, ker so ž njimi piav zadovoljni.

Samo gold. 2.50 z verižico in s škatljico iz usnja.

Privatnim kupcem pošiljam moje prave ameriške antimagnetične remonter-ure na sidra, zistem Roskopf šte. 99 (jako priporočljiva službena ura) s patentovanim email-kazalnikom, s sekundnim kazalom, v dobro se zapirajočem nikelnastem okrovu ali pa v črnem jeklenem okrovu in s pozlačenimi kazali, natančno regulirana, s triletno pismono garancijo v trpežni škatljici iz jelenovega usnja, z nikelnasto verižico in obeskom vred, z karabinerjem in varstvenim obročem, velja komad samo 2.50 glđ., 3 komadi 7 glđ., 6 komadov pa 13.50 glđ. Pošilja se proti poštnemu povzetju ali pa, če se denar naprej pošlje.

HANNS KONRAD

prva tovarna za ure v Brüxu št. 949 na Češkem, ces. kr. sodnijsko poverjeni cenilec. Moja tvrdka je odlikovana s ces. kr. avstrijskim orlom in s zlatimi in srebrnimi medaljami iz raznih razstav ter z več, kakor z 10 tisočimi pohvalnimi pismi iz vseh krajev sveta. Moja tvrdka je kot izvozna tvrdka v tej stroki brez samohvale največja in najstarejša ter razpošila v vse dele sveta. Ustanovljena je leta 1887. Prepis pisma, ki sem ga nedavno sprejel:

Vaša blagorodnost! S posebnim veseljem moram Vam priznati, da tiste tri ure, katere sem pred nekaterimi leti iz Vaše tovarne dobil do današnjega dne brez prestanka prav dobro grejo in da jih še pri nobenem urarju nisem imel. Dovolil sem si tudi Vaše izvrstne ure pri vsakej priložnosti priporočati, kakor na pr. pri konferencijah. Za izvestno in trpežno napravo Vaših ur odkritosrčno se zahvaljujoč prosim Vas, da blagovolite mojemu današnjemu naročilu tudi tako vestno ustreči. Spodnjistanetič (v Bukovini) dne 7. 12. 1903. Jan. Buczkovski l. r. nadučitelj.

Pozor! Mali urarji in barantači ponarejajo moje kataloge in risbe ter navidezno svoje ure ceneje prodajajo. Te navidezno cenejše ure pa so malovredno, slabo blago, čestokrat niso reparirane, s slabim okrovom, za katere se ne more 3 leta pošteno jamčiti. Ne dajte ne pa za daljšo rabo! Pazite na mojo blizu že 20 let obstoječo tvrdko.

Prva tovarna za ure Hanns Konrad v Brüxu šte. 949.

Ilustrovani ceniki se na zahtevanje zastoj in franko dopošljejo.

166 A.

Lovske puške

vseh zistemov, znani najboljši izdelki, najvestnejše pre-skušene, priporoča

Peter Wernig

ces. kr. dvorni puškar v Borovljah na Koroškem (Ferlach, Kärnten).

Ceniki se dopošljejo zastoj in poštnine prosto.

Najboljše
klajno apno
se dobi samo pri
Adolfu
Sellinschegg

Ptuj
nasproti
mestnega
gledališča
(teatra).

52

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptujju zraven kralnice in plinarske hiše pestavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo.

Vsakemu se les hlodi itd. po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spahati i. t. d.

58

Red Star Line, Antwerpen**v Ameriko.**

Prve vrste parobrodil. — Naravnost brez prekdanja v New York in v Philadelphijo. — Dobra hrana. — Izborna oprava na ladiji. — Nizke vožne cene.

Pojasnila daje:

Red Star Line, 20, Wiedener Gürtel, na Dunaji ali

Karl Rebek, konc. agent

v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 41.

537

Vsakovrstne rane

se morajo skrbno varovati pred vsako nesnago,

ker se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana razvije v zelo hudo, težko ozdravljivo rano. Že 40 let se je izkazalo mečilno vlačno mazilo, tako imenovano praško domače mazilo kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To vzdržuje rane čiste, obvaruje iste, olajšuje vnetje in bolečine hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

Proti predplačilu K 3.16 se pošljejo 4 pušice, proti K 4.60 pa 6 pušic. Ena pušica velja 70 vinarjev.

Vsi deli embalaže imajo zakonito deponovano varstveno znamko.

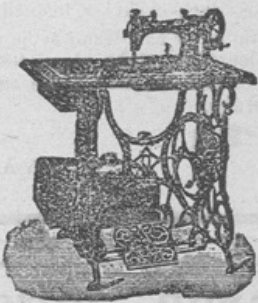
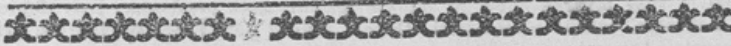
Glavna zaloga

B. FRAGNER, c. in kr. dobavitelj 136

lekarna „pri črnem orlu“

Praga, Malá strana, ogel Nerudove ulice št. 203.

Zaloga v esch lekarnah Aestro-Ogerske. V Ptujju se dobiva v lekarni g. Ig. Behrbalk.

Brata Slawitsch

v Ptujju

priporočata izvrstne **šivalne stroje** (Nähmaschinen) po sledeči ceni:

Singer A	70 K	—	„
Singer Medium	90	—	h
Singer Titania	120	—	„
Ringschifchen	140	—	„
Ringschifchen za krojače	180	—	„

Minerva A	100	—	„
Minerva C za krojače in čevljarje	160	—	„
Howe C za krojače in čevljarje	90	—	„
Cylinder Elastik za čevljarje	180	—	„

Dell (Bestandtheile) za vsakovrstne stroje. Cene po pogodbi na obroke (rate). Cenik brezplačno. 327

Sadje iz juga	Zaloga piva iz Steinfelda. Ogerke parne moke (mele).	Riž (Reis) sladkor (Zucker)
Barve (farbe), laki, firnis itd. Klajno apno.	<p>Vsakovrstna semena, za katera se jamči, da se bodejo izklila, kakor semena za zelenjavo, za cvetlice, vsakovrstna vrtna semena, semena za polje in travnike priporočata po najnižjih cenah</p> <p style="text-align: center;">JOSEF KASIMIR</p> <p style="text-align: center;">zaloga speerijskega materialnega blaga in semen v Ptujju zraven „Štajerca.“</p> <p>Ravnotam se kupujejo tudi sveža (frišna) jajca, surovo maslo (puter), sir, vrhje, sploh vsakovrstni deželni pridelki in se plačujejo za nje najvišje dnevne cene. 141</p>	Fino namizno olje Dobri vsaki jesni in esence za izdelovanje jestih.
Čaj (te) rum	Sirova in obžgana kava Zaloga vsakovrstnih mineralnih vod.	Milo (čajfa) soda.

Tomaževa žlindrasta moka (mela).

Za pomladansko setev se priporoča kot najboljši in najcenejši umetni gnoj za fosforjevo kislino Tomaževa moka (mela). Ta gnoj izvrstno upliva pri setvas na polju, v sadunosniku, v vinogradu in v vrtilih. Posebno se priporoča tudi za travnike in za deteljno setev.

Tomaževa žlindrasta moka „Sternmarke“
Tomaževih fosfatnih fabrik G. m. b. H. Berlin

ima v zalogi
F. Kerschischnig v Radgoni.

Vsaka vreča (žakelj) ima varstveno znamko (marke) in na vsakem je izrečno napisano koliko moke je v njem.

Oblastno dovoljena pisarnica

193 za vojaške zadeve (Albin Schanil) „le na Dunaju“ XVII., Hauptstrasse 67, zvezenske pojasnile svetovanja v vsih vojaških zadevah k naboru zvezanih, službe rezervnih častnikov in moštva. Vložba vseh vojnopravilnih zadevajočih vlog, namestenje vojaških godcev, sprejem v odgojevalne zavode itd. — Prospekt zastonj in poštnine

Naznanilo ptujskega mestnega kopalnišča (Pettauer Badeanstalt).

Kopele v banjah se lahko rabijo vsak dan od 8. do 12. ure predpoldan in od 1. do 7. ure popoldan.

Kopele s hlaponom in sicer za ljudstvo se delajo od 1. do 7. ure popoldan.

Kopele s hlaponom in polivom vsak dan od 8. do 12. ure predpoldan in od 1. do 7. ure popoldan.

376

Živinski sejmi v Mariboru

V Mariboru se vršita na v nalašč za to območje prostoru (Melling) vsaki mesec po dva živinska sejma.

Prvi vsako drugo sredo
drugi vsako četrto sredo

v mesecu. Prodajalci in kupci se vabijo k obiskovanju teh sejmov.

